มรรยาทการสื่อสารสาธารณะของทนายความตามหลักสัปปุริสธรรม*

Public Communication Etiquette of Lawyers According to Sappurisadhamma

[1]ขวัญยุภา หุ่นงาม และ ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์
[1]Kwanyupa Hunngam and Khantong Wattanapradith
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.
[1]Corresponding Author's Email: buaban53.99@gmail.com

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการสื่อสารสาธารณะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ การพัฒนามารยาทในการสื่อสารสาธารณะที่ดี จึงเป็นทักษะที่ขาดไม่ได้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ที่ควรปฏิบัติทั้งในฐานะผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก หลีกเลี่ยงความเข้าใจผิด และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยสำหรับการสนทนา สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้น คำว่า "มรรยาท" ยังหมายถึง ระเบียบข้อบังคับ ว่าด้วยมรรยาททนายความที่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความทุกคนพึงประพฤติปฏิบัติอีกด้วย บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนา สัปปุริสธรรม 7 อันหมายถึงหลักธรรมของการเป็นคนดี ที่สอดรับกับการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้นสื่อสารสาธารณะได้อย่างเหมาะสมตลอดจนไม่ประพฤติผิดข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความในหมวด 4 และยังคงรักษาอัตลักษณ์ของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทนายความอันทรงเกียรติและรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรมของสังคมสืบต่อไป

คำสำคัญ: มรรยาท; การสื่อสารสาธารณะ; ทนายความ; สัปปุริสธรรม

Abstract

Rapid technological advancements have profoundly impacted public communications for legal professionals. Developing proper public communication etiquette is an indispensable skill for lawyers. Public communication etiquette refers not only to appropriate sender and receiver behavior aimed at fostering positive relationships, avoiding misunderstandings, and creating a meaningful dialogue, but for lawyers, it also means abiding by the legal profession's code of conduct regarding attorneys' etiquette. This article integrates Buddhist principles, specifically the seven principles for being an ideal person (*Sappurisadhamma*), with lawyers' public communications. This integration enables lawyers to avoid violations of the legal profession's code of conduct regarding attorneys' etiquette in Category 4, while maintaining the honorable legal professional identity and upholding justice in society.

*Received February 21, 2024; Revised May 17, 2024; Accepted May 22, 2024

Keywords: Lawyer Etiquette; Public Communication; Lawyer; *Sappurisadhamma*

บทนำ

ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเฉกเช่นปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้นำไปสู่การเคลื่อนไหวและการพัฒนาทางสังคมที่สำคัญยิ่ง มิติหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเติบโตนี้คือรูปแบบการสื่อสารสาธารณะที่ปัจจุบันใช้ช่องทางผ่านสื่อออนไลน์ ไม่ว่าแหล่งข้อมูลจะมาจากแห่งใดก็จะถูกนำมาถ่ายทอดต่อผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ การสื่อสารในยุคปัจจุบันสังคมให้ความสนใจและติดตามประเด็นสาธารณะผ่านช่องทางออนไลน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของคดีความดัง ๆ ที่อยู่ในการติดตามของสังคม และจะมีทนายความที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ออกมาให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อทั้งที่มีมูลความจริงและอาจคลาดเคลื่อนไปจากความจริง แต่ก็ส่งผลต่อความเชื่อของสังคม ทำให้เกิดคำว่า “ทนายความหิวแสง” ที่นิยมนำเรื่องของคู่ความมาให้สัมภาษณ์อย่างเปิดเผยต่อสาธารณะและสื่อ หรืออาจใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ของตนเองเพื่อสร้างชื่อเสียงที่นำมาสู่การเพิ่มราคาค่าตัวที่นับวันมีให้เห็นเป็นปรากฏการณ์มากขึ้นในสังคมไทย เกิดคำถามในสังคมและแวดวงอาชีพทนายความว่า พฤติกรรมเหล่านี้ละเมิดจริยธรรมและมรรยาทของทนายความหรือไม่ กล่าวได้ว่า ปัญหาการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบอาชีพทนายความนับวันเป็นที่จับตามองและต้องตอกย้ำการขัดต่อมรรยาททนายความตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 ตาม มาตรา 6 ให้กรรมการสภาทนายความมีบทบาทและหน้าที่ในการควบคุมมรรยาทของทนายความ (Lawyers Act B.E. 2528, 1985)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงมรรยาทการสื่อสารสาธารณะและข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล ระบบอินเทอร์เน็ตได้กลายมาเป็นพลังที่มีอิทธิพลในชีวิตของผู้คนในสังคม ผลกระทบสามารถสัมผัสได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยเฉพาะการดำเนินธุรกิจและชีวิตประจำวันของผู้คน ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายและบทบาทของการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม ในขอบเขตของการสื่อสารสาธารณะจะเป็นประโยชน์อย่างมาก แนวทางการสื่อสารที่มีจริยธรรม ทำหน้าที่เป็นเข็มทิศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ เพื่อให้มั่นใจว่าแนวทางปฏิบัติในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้นมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ในยุคดิจิทัลนั้น ข้อมูลสามารถแพร่กระจายอย่างรวดเร็วและเข้าถึงคนนับล้านภายในไม่กี่วินาที ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจึงต้องจัดลำดับความสำคัญของความถูกต้องและความจริงของเนื้อหาที่สื่อสารออกไปให้ถูกต้องเหมาะสม การให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ให้ไม่ครบถ้วนและข่าวปลอมอาจส่งผลร้ายแรง นำไปสู่ความแตกแยก ความสับสน และเป็นอันตรายต่อบุคคลและสังคมโดยรวม ตลอดจนทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความเสื่อมเสียและการสื่อสารสาธารณะอย่างไร้จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้น ยังส่งผลให้ตัวผู้ประกอบวิชาชีพทนายความประพฤติผิดมรรยาททนายความตามข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 (Lawyers Council Regulations Concerning Lawyers' Etiquette B.E. 2529, 1986) อีกด้วย

ดังที่กล่าวไว้ตอนต้นถึงการพัฒนาการสื่อสารส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมของพลเมืองในสังคม ทำให้สื่อสังคมออนไลน์เริ่มมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกรูปแบบ ผู้คนเริ่มใช้สื่อสังคมออนไลน์แทนการสื่อสารแบบเดิม ๆ กันมากขึ้น สาเหตุที่ทำให้สื่อสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ มาจากการใช้งานที่ง่าย เข้าถึงกลุ่มคนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง Facebook, Twitter, Instagram หรือ Tik Tok เป็นหนึ่งในหลาย ๆ แพลตฟอร์ม ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสังคมปัจจุบัน เครือข่ายสังคมออนไลน์เหล่านี้ มีผลทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อการประกอบอาชีพของผู้คนในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก รวมถึงผลกระทบต่อวิชาชีพทนายความด้วยเช่นกัน กล่าวคือ

เมื่อสังคมของการสื่อสารมีการพัฒนาการสื่อสารในรูปแบบเดิมนำไปสู่การพัฒนาการสื่อสารในรูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัล ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ย่อมต้องพัฒนารูปแบบการประกอบวิชาชีพของตนในด้านการสื่อสารให้สอดคล้องกับการพัฒนาการสื่อสารในรูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัลเช่นกัน ในปัจจุบัน ทนายความ ใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสารสาธารณะทั้งรูปแบบการส่งสารและการรับสาร รวมไปถึงการให้ข้อมูลความรู้แก่ประชาชนผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อสาธารณะอื่น ๆ แม้นโซเชียลมีเดียจะมีผลเชิงบวกกับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความและประชาชนผู้รับสาร แต่ในทางกลับกันหากผู้ประกอบวิชาชีพทนายความใช้โซเชียลมีเดียอย่างผิดวิธีโดยมุ่งสื่อสารให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมโดยหลงลืมหลักของคุณธรรมจริยธรรมที่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายพึงมีก็อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความประพฤติผิดมรรยาททนายความได้เช่นกันอันถือเป็นผลเชิงลบต่อวิชาชีพ “ทนายความ” ดังนั้นหากทนายความตระหนักถึง คุณธรรมจริยธรรม ในวิชาชีพทนายความขณะสื่อสารสาธารณะโดยใช้สื่อโซเชียลมีเดียเป็นกลางในการสื่อสาร ก็จะช่วยให้ ทนายความ สื่อสารไปยังผู้รับสารอย่างมีสติ ส่งผลให้ทนายความห่างไกลจากการประพฤติผิดข้อบังคับว่ามรรยาททนายความได้

มรรยาททนายความ (Etiquette) เป็นกฎระเบียบที่ทนายความทุกคนต้องปฏิบัติตาม โดยมีสาระสำคัญ คือ การดำรงตนให้เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ดำรงไว้ซึ่งเกียรติและความยุติธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบแห่งจรรยาบรรณ และพร้อมที่จะรับใช้ประชาชน (Sukitjakarn, 2014) จริยธรรมในวิชาชีพทนายความนั้นเป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบกอบวิชาชีพทนายความ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นทนายความที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประชาชน การกระทำบางอย่างอาจไม่ผิดข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความแต่ถือว่าผิดศิลธรรมในวิชาชีพดังนั้นหากทนายความ ปฏิบัติตามหลัก ธรรม ของสัตบุรุษ อัน สัตบุรุษ หมายถึง ผู้ที่มีความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ เป็นผู้มีจิตสงบ ระงับจากบาปอกุศลธรรม ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สัปปุริสธรรม คือ หลักธรรมที่นำไปสู่การเป็นบุคคลที่ดีนั่นเอง หลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งในหลายด้านของชีวิต รวมถึงการประกอบสัมมาอาชีพทางด้านกฎหมายด้วย ทั้งนี้ “ทนายความ” สามารถบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเข้ากับการประกอบวิชาชีพทนายความได้ เพื่อปลูกฝังให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของมรรยาททนายความและมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประชาชนมากขึ้น การบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเข้ากับวิชาชีพทนายความ ไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้เข้ารับบริการเท่านั้น แต่ยังสร้างความพึงพอใจในวิชาชีพและช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพของตัวทนายความผู้ปฏิบัติตนตามหลักพุทธธรรมเองและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมโดยรวมอีกด้วย ฉะนั้น ทนายความที่ปฏิบัติตามหลักวิชาชีพทนายความซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างครบถ้วนจะไม่มีโอกาสกระทำผิดข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความได้เลย

บทความนี้มุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นคนดีในบริบทของวิชาชีพทนายความ โดยมุ่งหวังที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าแก่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความเกี่ยวกับบทบาทที่สำคัญในการรักษามาตรฐานทางจริยธรรม โดยมุ่งเน้นที่การสื่อสารสาธารณะและการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมเป็นหลัก มากกว่าการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนตัว

ความหมายของมรรยาทการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ

วิชาชีพ มาจากคำสนธิ คือ “วิชา” และ “อาชีพ” ถ้าสังเกตแล้ว จะเห็นว่าวิชาชีพนั้น ไม่ใช่อาชีพธรรมดา แต่ประกอบด้วยคำว่า “วิชา” ที่มีความหมายอันแสดงถึง ความรู้, ความรู้ที่ได้ด้วยการเล่าเรียนหรือ

ฝึกฝนโดยใช้ระยะเวลา ดังนั้น อาชีพทุกอาชีพ จึงไม่ได้รับการยกย่องให้เป็น “วิชาชีพ” ทั้งหมด มีเพียงบางอาชีพเท่านั้นที่ได้รับเกียรติถือว่าเป็น “วิชาชีพ” ซึ่ง ทนายความ ถือเป็น วิชาชีพแขนงหนึ่ง ที่อยู่ในหมวดหมู่แห่งวิชาชีพอันทรงเกียรติ โดยท่าน ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ ปรมาจารย์ด้านกฎหมายในสังคมไทย ได้อธิบายไว้ว่า “วิชาชีพ” นั้นจะต้องประกอบด้วยลักษณะอย่างน้อย 3 ลักษณะด้วยกันอันได้แก่

1. เป็นอาชีพที่เป็นการงานที่ต้องอุทิศตนทำไปตลอดชีวิต

2. การงานที่ทำนั้น ต้องได้รับการสั่งสอนอบรมเป็นวิชาชีพชั้นสูง ในลักษณะอบรมกันหลายปี

3. ผู้ทำงานประเภทนั้น จะต้องมีชุมชน หรือเป็นหมู่คณะ ที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีสำนึกในจรรยาบรรณ เกียรติยศ และศักดิ์ศรี ตลอดจนมีองค์กรและกระบวนการเพื่อสอดส่องพิทักษ์รักษาขนบธรรมเนียม เกียรติศักดิ์ ศักดิ์ศรี นั้นด้วย (Kasemsap, 2013)

ดังนั้น เมื่อเทียบเคียง ลักษณะในการปฏิบัติงานตลอดจนหลักศิลธรรมจรรยา จากคุณลักษณะ 3 ข้อข้างต้น ของ คำว่า “วิชาชีพ” แล้วนั้น ทนายความ จึงถือเป็น วิชาชีพเฉพาะทาง ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางด้านกฎหมายเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน ให้ได้รับความยุติธรรมตามที่ควรจะเป็นในแต่ละกรณี (Kasemsap, 2000)

“ทนายความ” ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 4 ให้ความหมายว่า ผู้ที่สภาทนายความได้รับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตให้เป็นทนายความ และมาตรา 33 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ซึ่งไม่ได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งขาดจากการเป็นทนายความ หรือ ต้องห้ามทำการเป็นทนายความว่าความในศาล หรือแต่งฟ้อง คำให้การ ฟ้องอุทธรณ์แก้อุทธรณ์ ฟ้องฎีกาแก้ฎีกา คำร้อง หรือคำแถลงอันเกี่ยวแก่การพิจารณาคดีในศาลให้แก่บุคคลอื่น ทั้งนี้เว้นแต่ จะได้กระทำในฐานะเป็นข้าราชการผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่หรือมีอำนาจหน้าที่กระทำ ได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความหรือกฎหมายอื่น เมื่อเราตีความตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 เราจะทราบได้ว่า “ทนายความ” คือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ว่าความ แก้ต่างให้แก่คู่ความในคดีจึงถือได้ว่าทนายความเป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นทนายความอิสระโดยหากมีประชาชน บริษัทหรือองค์กรใด ๆ เกิดไม่ได้รับความยุติธรรมขึ้น ทนายความจะมีหน้าที่ว่าความเพื่อแก้ต่างในคดีนั้น ๆ ตามข้อกำหนดของกฎหมายจะว่าไปแล้ว ทนายความมีหน้าที่คล้ายคลึงกับพนักงานอัยการ แต่ทว่ามีความแตกต่างกันตรงที่ พนักงานอัยการเป็นทนายความของแผ่นดิน ซึ่งได้รับเงินเดือนจากรัฐ แต่ทนายความจะได้รับเงินค่าว่าจ้างจากบุคคลหรือองค์กรทั่วไปในการว่าความแต่ละครั้งหรือจากการเป็นที่ปรึกษาทางด้านกฎหมาย (Chopuek, 2023)

วิชาชีพทนายความนั้นได้ก่อกำเนินเกิดขึ้นมาหลายร้อยปีและถือเป็นวิชาชีพที่ได้รับเกียรติมากในสังคมปัจจุบัน วิชาชีพทนายความยังคงเป็นวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูงต่อสังคม และทนายความนั้นจำเป็นต้องมีคุณสมบัติพิเศษทั้งในด้านความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและในเวลาเดียวกันนั้น ทนายความต้องปฏิบัติตนตามข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความอย่างเคร่งครัด ซึ่งเรียกว่า “ข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ” ผู้เป็นทนายความทุกคนจะต้องปฏิบัติตนตามข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ หากทนายความผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับให้ถือว่า ทนายความผู้นั้นกระทำผิดมรรยาททนายความ การฝ่าฝืนข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความถูกลงโทษได้

ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ทางกฎหมายที่แข็งแกร่ง อันเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความรวมไปถึงคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน พฤติการณ์เช่นว่านั้นล้วนมีผลต่อภาพลักษณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความทั้งสิ้น ด้วยวิชาชีพทนายความ เป็นกลุ่มวิชีพเฉพาะทาง

มีบทบาททางด้านกฎหมายที่สำคัญในสังคม นอกจากทนายความจะมีหน้าที่ว่าความแก้ต่างคดีให้แก่ลูกความในชั้นศาลแล้ว การให้ความรู้ทางด้านกฎหมายหรือให้ข้อคิดเห็นทางด้านกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ ถือเป็นหน้าที่ของทนายความที่สามารถกระทำได้ แต่ยังคงต้องปฏิบัติตามกรอบของข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529

ในการปฏิบัติหน้าที่ของทุกวิชาชีพ ล้วนมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อควบคุมการทำงาน รวมถึงแนวทางการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกภายในองค์กร ให้อยู่ในกรอบของหลักคุณธรรมจริยธรรมและใช้ความรู้ความสามารถของตนปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือสังคมให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด “ทนายความ” ก็เช่น กัน “มรรยาททนายความ” คือข้อบังคับที่สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ บัญญัติขึ้น เพื่อเป็นกฎระเบียบข้อบังคับให้ทนายความทุกคนพึงประพฤติและปฏิบัติตามข้อบังคับนั้น “ทนายความ” จึงต้องประพฤติตนให้ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมโดยต้องประพฤติตนให้อยู่ในความชอบธรรมและเป็นที่พึงไว้วางใจแก่ประชาชนหากทนายความ ขาดไร้ซึ่งจริยธรรมแล้วก็อาจนำไปสู่การฝ่าฝืนจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความได้ ซึ่งจะต้องถูกลงโทษตามข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ ดังนั้น มรรยาททนายความจึงถือเป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

มรรยาททนายความบัญญัติขึ้นตามพระราชบัญญัติทนายความ ซึ่งกำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทนายความพึงยึดถือ เช่น การให้ความเคารพต่อศาล การรักษาความลับของลูกความ การไม่ยอมรับคดีที่ขัดต่อมโนธรรมอันดี เป็นต้น หากทนายความฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมรรยาท จะถือว่าประพฤติผิดและต้องได้รับโทษทางวินัย ได้แก่ การว่ากล่าวตักเตือน การทำทัณฑ์บน การห้ามประกอบวิชาชีพเป็นการชั่วคราว หรือถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำผิด ดังนั้น มรรยาททนายความจึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับมาตรฐานจริยธรรมของวิชาชีพ และคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้รับบริการทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมและชอบธรรม การปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของมรรยาททนายความจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการประกอบวิชาชีพทนายความ ผู้ประกอบวิชาชีพ “ทนายความ” ควรพึงละลึกเสมอว่าเป็นผู้ที่มีเกียรติและเป็นผู้ผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมให้แก่สังคม จึงควรครองตนให้อยู่ในหลักของศีลธรรมเสมอ

ข้อบังคับสภาทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 (Lawyers Council Regulations Concerning Lawyers' Etiquette B.E. 2529, 1986) หมวด 4 ได้กล่าวถึง มรรยาทต่อทนายความด้วยกันเองต่อประชาชนผู้มีอรรถคดี และอื่น ๆ ในหมวดนี้ มีข้อบังคับที่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ต้องประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับทั้งสิ้น 4 ข้อ โดยมีข้อความในแต่ละข้อ ตั้งต่อไปนี้ คือ

ข้อ 16 แย่งหรือทำการใดในลักษณะประมูลคดีที่มีทนายความอื่นว่าต่างแก้ต่างอยู่แล้วมาว่าหรือรับหรือสัญญาว่าจะรับว่าต่างแก้ต่างในคดีที่รู้ว่ามีทนายความอื่นว่าอยู่แล้วเว้นแต่

1. ได้รับความยินยอมจากทนายความที่ว่าความอยู่ในเรื่องนั้นแล้ว

2. มีเหตุผลอันควรเชื่อได้ว่าตัวความได้ถอนทนายความคนก่อนจากการเป็นทนายความของเขาแล้ว

3. ทนายความผู้ว่าความในเรื่องนั้นปฏิเสธ หรือแสดงความไม่สมัครใจที่จะว่าความในคดีนั้นต่อไปแล้ว

ข้อ 17 ประกาศโฆษณา หรือยอมให้ผู้อื่นประกาศโฆษณาใด ๆ ดังต่อไปนี้

1. อัตราค่าจ้างว่าความ หรือแจ้งว่าไม่เรียกร้องค่าว่าความ เว้นแต่การประกาศโฆษณาของทนายความเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายซึ่งดำเนินการโดยสภาทนายความเองหรือโดยสถาบันสมาคม องค์กร หรือส่วนราชการใดที่เกี่ยวข้อง หรือ

2. ชื่อ คุณวุฒิ ตำแหน่ง ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงาน อันเป็นไปในทางโอ้อวดเป็นเชิงชักชวนให้ผู้มีอรรถคดีมาหาเพื่อเป็นทนายความว่าต่าง หรือแก้ต่างให้ เว้นแต่การแสดงชื่อ คุณวุฒิ หรืออื่น ๆ ดังกล่าวตามสมควรโดยสุภาพ

ข้อ 18 ประกอบอาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือประพฤติตนอันเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดีหรือเป็นการเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความ

ข้อ 19 ยินยอมตกลง หรือให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้ค่า นายหน้าหรือบำเหน็จรางวัลใด ๆ ด้วยทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ แก่ผู้ที่หาคดีความหรือนำคดีความมาให้ หรือมีคนประจำสำนักงานดำเนินการจัดหาคดีความมาให้ว่า โดยทนายความผู้นั้นคิดค่าส่วนลดของค่าจ้างให้ หรือให้เงินเดือนหรือเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใดหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใด ๆ แก่ผู้ที่หาคดีความมาให้นั้น แม้บุคคลผู้หาคดีความมาให้โดยลักษณะดังกล่าวจะเป็นเสมือนหรือลูกจ้างประจำสำนักงานของทนายความผู้นั้นก็ตาม (Lawyers Council Regulations Concerning Lawyers' Etiquette B.E. 2529, 1986)

“การสื่อสารสาธารณะ” เป็นกระบวนการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการส่งข้อมูลหรือข้อความจากผู้ส่งสารไปยังกลุ่มคนหรือสังคมในวงกว้าง การถ่ายทอดข้อมูลสามารถทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมถึงการใช้แพลตฟอร์มสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ วัตถุประสงค์หลักของการสื่อสารสาธารณะคือการเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญ ส่งเสริมความเข้าใจที่ดีขึ้น และรักษาความสัมพันธ์ทางสังคม ประสิทธิผลของการสื่อสารสาธารณะเป็นข้อพิสูจน์ถึงความสามารถในการเชื่อมต่อระหว่างผู้ส่งสารกับสังคมที่มีความคิดก้าวหน้า สื่อสารสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ทางสังคมและการเชื่อมโยงกันของบุคคลทุกระดับในสังคม หากการสื่อสารนั้นเป็นการสื่อสารที่ดีมีคุณภาพจะสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิผล

ชาร์ล อี ออสกุด (Osgood as cited in Schramm, 1974) ได้กล่าวไว้ว่าการ “การสื่อสาร” จะเกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้ส่งสาร มีอิทธิพลต่ออีกฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้รับสาร โดยใช้สัญญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งถูกส่งผ่านสื่อที่เชื่อมระหว่างสองฝ่าย

เบเรลสัน และ สตายเนอร์ (Barelson and Steiner, 1964) นิยามความหมาย ของการสื่อสารว่า “เป็นพฤติกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ทักษะ ฯลฯ โดยการใช้สัญลักษณ์ ได้แก่ คำพูด รูปภาพ ตัวเลข กราฟ ฯลฯ” ความหมายของการสื่อสารตามทรรศนะนี้แสดงให้เห็นว่า "สาร" ในกระบวนการสื่อสารนั้น มีความหลากหลาย ไม่เพียงเฉพาะการสื่อสารจึงไม่หมายความแต่เพียงการเขียนและการพูดเท่านั้นหากแต่ยังรวมไปถึงดนตรีภาพการแสดง และพฤติกรรมทุกพฤติกรรมของมนุษย์อีกด้วยข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความรู้ความสามารถ ฯลฯ ซึ่งผู้ส่งสารต้องการจะสื่อความหมายไปยังผู้รับสารของตน

เจอร์เกน รอย และเกกอรี เบทสัน (Ruesch, and Bateson, 1951) ให้ความหมายโดยสรุปว่า การสื่อสารไม่ใช่การถ่ายทอดข่าวสารด้วยภาษาพูดและเขียนโดยมีเจตนาชัดเจนเท่านั้นแต่หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลหนึ่งกระทำ แล้วส่งผลให้บุคคลอื่นเกิดความเข้าใจ

วอร์เรน ดับเบิลยู วีเวอร์ (Weaver, 1949) ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่า การสื่อสารมีความหมายกว้างครอบคลุมถึงกระบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคน ๆ หนึ่ง อาจมีผลต่อจิตใจของคนอีกคนหนึ่ง การสื่อสารจึงไม่หมายความแต่เพียงการเขียนและการพูดเท่านั้นหากแต่ยังรวมไปถึงดนตรีภาพการแสดง และพฤติกรรมทุกพฤติกรรมของมนุษย์อีกด้วย

ดังนั้น สรุปได้ว่า การสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ เราติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการพูดคุย สัญญาณภาษามือ หรือการใช้เทคโนโลยี หากเรา

ขาดทักษะในการสื่อสาร อาจส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิด ทำให้การดำเนินชีวิตและหน้าที่การงานติดขัดได้ นอกจากนี้ การสื่อสารยังมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เพราะช่วยสร้างความเข้าใจและความสามัคคี รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และประเพณีปฏิบัติสืบไป

ปัญหาของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความในปัจจุบัน พบว่าบ่อยครั้ง ทนายความถูกร้องเรียนมรรยาททนายความจากพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นให้ข้อมูลจากข่าวที่เป็นกระแสทางสังคม อันการกระทำนั้นอาจหมิ่นเหม่เข้าข่ายการกระทำความผิดมรรยาททนายความ ในหมวดที่ 4 ตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2566 มีผู้ร้องเข้าร้องต่อสภาทนายความให้สอบมรรยาททนายความผู้มีชื่อเสียงทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยผู้ร้อง อ้างถึงพฤติกรรมหลายอย่างที่เข้าข่ายผิดต่อมรรยาทนายความ ดั่งเช่น กรณีการตั้งโต๊ะแถลงข่าวพาดพิง ผู้ร้องทั้งที่ไม่ได้รู้จักกันและไม่ได้เป็นคู่ความกัน แต่กลับกล่าวหาโจมตี และยังใช้สื่อออนไลน์เฟซบุ๊กของทนายความที่มีผู้ติดตามเป็นจำนวนมากพาดพิงผู้ร้อง จนทำให้ผู้ร้อง ได้รับความเสียหาย จึงมีวัตถุประสงค์ขอให้สภาทนายความตรวจสอบว่า การกระทำของทนายความผู้นั้น ฝ่าฝืนต่อข้อบังคับของมรรยาททนายความข้อ 18 อันหมายถึงการประพฤติตนอันเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดีหรือเป็นการเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความ ในหมวดที่ 4 หรือไม่

อีกทั้งปัจจุบันมีทนายความหลายท่านหันมาให้ข้อมูลทางโซเชียลมีเดียแต่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน เป็นการให้ข้อมูลในเชิงการโฆษณาจึงต้องการปราบปรามกลุ่มทนายทางโซเชียลเพราะตนมองว่าเป็นอันตรายต่อประชาชน การกระทำของทนายความกลุ่มโซเชียลดังกล่าวเป็นการโฆษณา เรียกราคารับประโยชน์ การประกอบวิชาชีพทนายความนั้นควรพิสูจน์ผลงานด้วยการว่าความแก้ต่างคดีไม่ใช่การพูดผ่านสื่อโซเชียลให้ประชาชนหลงเชื่อ (Thai PBS, 2023)

นายเกษม สรศักดิ์เกษม กล่าวในงานเสวนาวิชาการ เรื่อง “สิ่งที่สื่อมวลชนควรทราบ เกี่ยวกับมรรยาททนาย” ประธานกรรมการมรรยาททนายความ กล่าวชัดเจนว่า การร้องเรียนเรื่องมรรยาททนายความส่วนใหญ่มาจากประชาชนทั่วไปมากกว่าการร้องเรียนระหว่างทนายความด้วยกัน ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดมรรยาทของทนายความ สามารถร้องเรียนต่อประธานกรรมการมรรยาทได้โดยตรง นอกจากนี้ การแถลงออกสื่อ เพื่อหวังให้ตนมีชื่อเสียง เข้าข่ายการอวดอ้าง สุ่มเสียงต่อการผิดข้อบังคับมรรยาททนายความข้อ 17 ว่าด้วยเรื่อง ประกาศโฆษณา หรือยอมให้ผู้อื่นประกาศโฆษณาใด ๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักมีวัตถุประสงค์อวดอ้างตนผ่านสื่อเพื่อนำเสนอตนเองให้เป็นที่รู้จักในสังคมให้ได้มาซึ่งค่าว่าจ้างที่สูงขึ้นนั่นเอง (Bangkok Thurakit, 2023)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา

จากสภาพปัญหาที่พบเห็นอย่างเด่นชัดในเรื่องการสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความตามสื่อต่าง ๆ นั้นเพื่อให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการของโลกยุคดิจิทัลเราจึงควรสร้างความตื่นรู้ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความให้เข้าใจรู้เท่าทันเทคโนโลยีตลอดจนมีความตระหนักรู้ถึงจริยธรรมในการสื่อสารสาธารณะ รวมไปถึงข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความอย่างแท้จริงและสามารถปรับใช้กฎหมายแบบใหม่ได้อย่างคล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพ อย่างคนที่รู้จริงและรู้ลึก โดยยังคงรักษาอัตลักษณ์ของระเบียบข้อบังคับของการประพฤติปฏิบัติตามครรลองของมรรยาททนายความรวมถึงยังคงสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้คงอยู่ร่วมคู่กันไปด้วยโดยสมบูรณ์

หลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่ง ที่ช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความดำรงตนอยู่ในกรอบของมรรยาททนายความและผดุงไว้ซึ่งความชอบธรรมในสังคมสืบต่อไปได้อย่างสมบูรณ์ “สัปปุริสธรรม 7” ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติของคนดี (Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto), 2003) จึงเหมาะสมที่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนำไปยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้ทนายความดำรงตนให้เหมาะสมกับการเป็นทนายความที่ดี กุศลธรรม 7 ประการอันเป็นเครื่องพิสูจน์ให้ทราบได้แจ่มชัดว่า เมื่อบุคคลใดมีธรรมประจำในจิตสันดาน บุคคลนั้นไม่ว่าจะเป็นสตรีหรือบุรุษ ย่อมได้รับการขนานชื่อว่า สัตบุรุษ กุศลธรรม 7 ประการนี้เรียกว่า สัปปุริสธรรม 7 ประกอบไปด้วย

1. ธัมมัญญุตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ เป็นผู้รู้ธรรมะ รู้หลักความจริง รู้จักกฎแห่งธรรมดา รู้จักหลักการที่ทำให้เกิดผล เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ รู้ถึงเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะสื่อสาร ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ทั้งต่อศาล คู่ความ และสาธารณชน รู้แจ้งในทฤษฎีและปฏิบัติในศาสตร์และศิลป์ของการเป็นทนายความ ทนายความที่ดีจะต้องมีความรู้อย่างละเอียดอันเกี่ยวกับข้อกฎหมายและความซับซ้อนของระบบกฎหมายเพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลกับประชาชนได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายและข้อบังคับเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายอย่างมีวิจารณญาณและสามารถนำไปใช้ประยุกค์กับข้อเท็จจริงในแต่ละคดีเป็นกาลเฉพาะได้

2. อัตถัญญุตา คือ ความรู้จักธรรม ความเป็นผู้รู้จักผลของการกระทำ รู้จักจุดมุ่งหมาย เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความพึงตระหนักถึง ประโยชน์ของวัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่แน่นอนชัดเจนในเรื่องที่ตนกำลังสื่อสาร ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความก็จะสื่อสารแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร มิใช่ประโยชน์ของผู้ส่งสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น มีความจริงใจต่อการทำหน้าที่ ไม่หลอกลวงคู่ความ ยึดมั่นในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

3. อัตตัญญุตา คือ ความเป็นผู้รู้จักตน คือรู้ว่าเรานั้นอยู่ในฐานะ ภาวะกำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด คุณธรรมและประพฤติให้เหมาะสมและรู้ที่จะปรับปรุงแก้ไขต่อไป เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความรู้ว่าทนายความนั้น มีหน้าอย่างใดในสังคม และควรประพฤติบัติตนให้อยู่ในกรอบของการเป็นทนายความที่ดี ไม่ประพฤติผิดข้อบังคับว่าด้วยมรรยาทนายความ พ.ศ 2529 จะทำให้ประชาชนผู้เข้ารับบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพทนายความได้รับประโยชน์ทางด้านกฎหมายด้วยความชอบธรรมอย่างสูงสุด

4. มัตตัญญุตา คือ ความเป็นผู้รู้จักประมาณ รู้จักความพอดี เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความรู้จักวางแผน รู้จักประมาณในการเสพข้อมูลข่าวสารตลอดจนปริมาณการส่งสาร การสื่อสารบางอย่างหากมากเกินไปผู้รับสารก็รับไม่ได้ หากน้อยเกินไปก็ไม่เพียงพอ ทนายความควรรู้จักประมาณในการสื่อสาร คือไม่ส่งสารซ้ำซากมากเกินไป น้อยเกินไป ชี้แจงข้อเท็จจริงอย่างมีเหตุผล การรู้จักประมาณในการสื่อสารจึงเป็นคุณสมบัติประการสำคัญอีกประการหนึ่งของทนายความ

5. กาลัญญุตา คือ ความเป็นผู้รู้จักกาล รู้จักเวลาอันเหมาะสม เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ รู้จักเวลาในการสื่อสารว่าเวลาไหนควรเวลาไหนไม่ควร หากทนายความไม่รู้จักเวลาในการสื่อสารแม้ว่าจะเป็นการสื่อสารภายในองค์กรของตนเองหรือเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการสื่อสารมวลชน นอกจากการสื่อสารนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จแล้วบางครั้งยังอาจทำให้เกิดรอยร้าวขึ้นในกลุ่มผู้รับสาร หรือ ในสังคมได้อีกด้วย

ดังนั้นทนายความจึงควรรู้ว่า เวลาใดควรทำสิ่งใด และเวลาใดควรพูด ควรสื่อสารสิ่งใด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ต่อสังคมอย่างสูงสุด

6. ปริสัญญุตา คือ ความเป็นผู้รู้จักประชุมชนหรือรู้จักสังคม การที่บุคคลผู้ส่งสารไปหาผู้รับสารต้องรู้ว่ารับสารนั้นเป็นเพศใด ช่วงอายุเท่าใด เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความรู้ว่าควรพูดในเรื่องใดและกำลังพูดกับใคร ตลอดจนทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความศึกษาข้อเท็จจริงและกฎหมายให้เข้าใจก่อนพูด พูดตามหลักฐานและกฎหมาย พึงตะหนักรู้อยู่เสมอว่าตนนั้นกำลังสื่อสารอยู่กับผู้ใดและควรที่จะให้ข้อมูลสิ่งใดกับบุคคลที่กำลังสื่อสารอยู่นั้นเพื่อให้การสื่อสารนั้นสัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารและผู้รับสารมากที่สุด

7. ปุคคลปโรปรัญญุตา คือ รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นทนายความต้องรู้จริตและอัธยาศัยของแต่ละบุคคลที่เป็นผู้รับสารว่ามีความแตกต่างด้านต่าง ๆ อย่างไรรวมถึงความสามารถและคุณธรรมของผู้รับสารนั้น เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาบูรณาการในการสื่อสารสาธารณะของทนายความจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความพิจารณาถึงหลักการสื่อสารที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

สรุป

ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกและสังคมในปัจจุบัน ส่งผลให้ค่านิยมของสังคมเน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเป็นหลัก ทำให้ความประพฤติของคนในสังคมรวมถึงผู้ประกอบวิชาชีพทนายความหลุดพ้นจากกรอบจริยธรรมและศีลธรรมอันดีงาม ดังนั้น หลักธรรมทางพุทธศาสนาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความยึดมั่นในจริยธรรมและศีลธรรมอันดีงาม หากทนายความยึดถือและปฏิบัติตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 ประการอย่างเคร่งครัด จะนำไปสู่การปฏิรูปวิชาชีพทนายความอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยยกระดับจริยธรรมในวิชาชีพทนายความให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งเกียรติยศ ศักดิ์ศรี และความเชื่อมั่นในวิชาชีพทนายความสืบต่อไปได้อย่างสมบูรณ์

Figure 1: Outcomes of Lawyers Who Base their Professional Conduct on the Seven Sappurisadhamma Principles

References

Bangkok Thurakit. (2023). *Lawyers' Council Joins with the Media Council and the Journalist Association to Advise Not to Become a Tool for Attention-Seeking Lawyers*. Retrieved January 15, 2024, from https://www.bangkokbiznews.com/news/1061859

Barelson, B., & Steiner, G. (1964). *Human Behavior*. New York: Harcourt, Brace & World.

Chopuek, A. (2023). *The Role and Functions of Lawyers in the Justice Process.* Retrieved January 16, 2024, from https://www.athiwatlawyer.com

Kasemsap, P. (2000). *Civil Law: General Principles*. Bangkok: Asia Kit Pack Print.

_____. (2013). *Legal Study Documents, Theoretical Introduction*. Bangkok: Faculty of Law, Thammasat University.

Lawyers Act B.E. 2528. (1985). *Royal Gazette.* Retrieved January 16, 2024, from http://old-book.ru.ac.th/e-book/l/LW438/lw438-supplement-1.pdf

Lawyers Council Regulations Concerning Lawyers' Etiquette B.E. 2529. (1986). *Royal Gazette.* Retrieved January 16, 2024, from http://www.lerson.sc.chula.ac.th/bc/pdf/ethics/CU_Lawyer_Ethics.pdf

Osgood, C. E. (1974). *The Nature and Measurement of Meaning*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto). (2003*). Buddhist Dictionary Dhamma Compilation.* (12th ed.). Retrieved January 16, 2024, from https://www.84000.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=287

Ruesch, J., & Bateson, G. (1951). *Communication: The Social Matrix of Psychiatry*. (1st ed.). New York: W.W. Norton & Company.

Sukitjakarn, S. (2014). Commit a Crime Lawyer Etiquette. *Academic Journal of Bangkok Thonburi University,* 2(2), 44-51.

Thai PBS. (2023). *Chuwit Petitions the Lawyers Council to Investigate the Conduct of Lawyer Sithra.* Retrieved January 16, 2024, from https://www.thaipbs.or.th/news/content/326498

Weaver, W., & Shannon, C. (1949). *The Mathematical Theory of Communication.* USA: Bell Telephone Laboratories.